

ЗВІТ про діяльність Вищої школи педагогічної майстерності у II семестрі 2023-2024 н.р.

У лютому 2024 р. було складено план роботи Вищої школи педагогічної майстерності, зокрема академічного руху «Гостьовий професор», на II семестр 2023-2024 н.р. Остаточний план роботи було затверджено Науково-методичною радою ТДАТУ на плановому засіданні (протокол №6 від 22.02.2024 р.). Протягом навчального семестру було заплановано 10 заходів. Але відбулися певні зміни. З об'єктивних причин було перенесено на наступний навчальний рік заходи кафедри геоекології і землеустрою та кафедри мехатронних систем тракторів та сільськогосподарських машин. У II семестрі 2023-2024 н.р. було проведено 8 заходів.

12 березня 2024 року на запрошення кафедри геоекології і землеустрою ТДАТУ із гостьовою лекцією виступив завідувач кафедри землевпорядного проєктування Національного університету біоресурсів і природокористування України, член-кореспондент НААН України, доктор економічних наук, професор Андрій МАРТИН. Прослухати лекцію мали можливість всі охочі науково-педагогічні працівники університету та здобувачі вищої освіти спеціальності 193 Геодезія та землеустроїв.

Тема вебінару **«Землеустроїв в епоху цифрових технологій: виклики та можливості»** – максимально актуальна на сьогодні. Лектор розповів, що наразі в Україні активно відбувається поетапний розвиток кадастрової системи, що був розпочатий ще у 2003 році, який включає: складання документації із землеустрою в електронному вигляді, запровадження широкого спектру електронних сервісів для інженерів - землевпорядників, започаткування Національної інфраструктури геопросторових даних та повної відкритості кадастрових даних.

Спікер зазначив основні завдання цифрової трансформації землеустрою:

- складання документації із землеустрою, планувальної документації, виключно в електронному вигляді;
- оцифровка паперових архівів, ключових документальних джерел вихідної інформації для обліку земель;
- оптимізація та переведення в електронну форму основних бізнес-процесів та адміністративних процедур.

Він пояснив, що цифрова трансформація державних реєстрів та кадастрів суттєво полегшує проведення землеустрою:

1) це робить доступ до даних швидшим і зручнішим для всіх зацікавлених сторін: землевпорядників, державних органів, власників землі та громадськості;

2) цифрові системи дозволяють легше інтегрувати різні види інформації, як-то земельні ділянки, власність, якість ґрунтів, екологічні обмеження та інше;

3) цифровізація забезпечує вищу точність даних, можливість їх оперативного оновлення і миттєвий аналіз;

4) цифрові реєстри і кадастри підвищують прозорість і забезпечують більш ефективний контроль і аудит.

Знання про можливості, які надає цифрова трансформація державних реєстрів та кадастрів, особливо корисні для студентів спеціальності 193 Геодезія та землеустрій – майбутніх фахівців, які пов'язані з земельним устроєм, з охороною земельних ресурсів держави, з формуванням та підтримкою у належному стані грамотно продуманої системи використання земель.

Представлені професором нові матеріали будуть використанні викладачами ОПП «Геодезія та землеустрій» в межах їхніх дисциплін (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/zemleustrij-v-epohu-cyfrovih-tehnolohij-lekcija-hostovoho-profesora-na-fakulteti-ahrotehnolohij-ta-ekolohiji/>).

4 квітня 2024 року на запрошення кафедри рослинництва та садівництва з гостьовою лекцією до ТДАТУ завітала доктор сільськогосподарських наук, професор кафедри технологій у рослинництві Поліського національного університету Віра МОЙСІЄНКО.

Прослухати лекцію гостьового професора мали можливість всі охочі науково-педагогічні працівники ТДАТУ та здобувачі вищої освіти спеціальностей «Агрономія», «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство», «Геодезія та землеустрій», «Екологія».

Тема вебінару «**Лікарські рослини у плодкових і ботанічних садах**» максимально актуальна як на сьогодні, так і після розбудови нашої країни після повномасштабного вторгнення.

Спікерка пояснила, що обов'язкове вирощування лікарських рослин на садовій ділянці несе лікувальну користь не лише людям. Ароматні та яскраві квіти багатьох цілющих культур привертають в сад велику кількість комах, які допомагають запилювати плодіві дерева.

Матеріали лекції гостьового професора ознайомили присутніх на заході з колекцією лікарських рослин, яка значно поповнює загальну кількість інтродукованих декоративних трав'янистих рослин у Ботанічному саду Поліського національного університету .

Представлені професором нові матеріали будуть використанні викладачами ОПП «Агрономія» та «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство» в межах їхніх дисциплін (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/hostova-lekcija-likarski-rosliny-u-plodovyh-i-botanichnyh-sadah/>).

16 квітня 2024 р. у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного відбулось урочисте відкриття **Мовного арсеналу «Українська мова як маркер національної ідентичності: від традицій до сучасності»**. Захід організований мовним омбудсменом університету Тетяною ШАРОВОЮ за підтримки ректора ТДАТУ Сергія КЮРЧЕВА.

Відкрив Мовний арсенал із вітальним словом Уповноважений із захисту державної мови Тарас КРЕМІНЬ, наголосивши на винятковому

значенні заходів із розвитку й популяризації української мови у протистоянні лінгвоциду на окупованих територіях. Він також нагадав про нормативні документи, які регулюють мовні процеси на рівні держави, та ознайомив із найновішими виданнями України, присвяченими дослідженням цих процесів у діахронічному та синхронічному вимірах.

Ректор ТДАТУ Сергій КЮРЧЕВ привітав усіх присутніх та наголосив, що заходи мовно-культурного спрямування є важливими для університету як релокованого закладу вищої освіти та дозволяють формувати у молодого покоління основи національної самоідентифікації та самосвідомості.

Зі словами привітання до всіх учасників Мовного арсеналу звернулись також начальник відділу науково-методичного забезпечення підвищення якості освіти ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» Галина КОЛОМОЄЦЬ; с.н.с. Інституту цифровізації освіти НАПН України, консультант Ради молодих учених при МОН України Аліса СУХІХ та мовний омбудсмен від студентського самоврядування у ТДАТУ Влада ШМАЛІЙ. Кожен доповідач розкрив роль мовно-культурної освіти в своєму секторі діяльності та наголосив на важливості поширення такої практики як у регіонах, так і в державі в цілому.

Мовний омбудсмен ТДАТУ Тетяна ШАРОВА ознайомила присутніх із тими кроками, які вже були зроблені нею на цій громадській посаді, та із запланованими заходами мовного спрямування, що відбуватимуться упродовж найближчих місяців на базі ТДАТУ.

Спікеркою першого дня Мовного арсеналу виступила Олена СЕМЕНОГ – д.пед.н., професор, завідувач кафедри української мови і літератури Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка – із презентаційним виступом **«Культуромовна особистість молоді у проєкції розвитку на засадах інфомедійної грамотності»**. У своїй доповіді спікерка торкнулась таких важливих сучасного функціонування української мови, як роль у національній самоідентифікації, інфомедійна грамотність, лінгвоцид та засоби його подолання. Разом із Наталією ПОНОМАРЕНКО, д-ром філософії, асистентом кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, медіатренеркою спікерка розвінчувала найвідоміші фейки, пов'язані з мовним питанням, а також презентувала відео-, аудіо- та друковані проєкти здобувачів освітніх закладів різного рівня у м. Суми та в регіоні: «Відомі невідомі Суми», «Мовний форпост Сумщини» та ін.

До урочистого відкриття доєдналися і педагоги відокремлених структурних підрозділів ТДАТУ: Василівського, Оріхівського, Новокаховського, Мелітопольського фахових коледжів, Уманського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу імені Т.Г.Шевченка, викладачі й здобувачі освіти Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка. Це дозволяє науково-педагогічним працівникам та студентам ТДАТУ відчувати свою єдність із колегами інших регіонів України, навіть перебуваючи на значній відстані, відчувати свою «включеність» у процеси загальнонаціонального і державного значення

[\(http://www.tsatu.edu.ua/nmc/movnyj-arsenal-ukrajinska-mova-jak-marker-nacionalnoji-identychnosti-vid-tradycij-do-suchasnosti/\)](http://www.tsatu.edu.ua/nmc/movnyj-arsenal-ukrajinska-mova-jak-marker-nacionalnoji-identychnosti-vid-tradycij-do-suchasnosti/).

18 квітня 2024 р. у Таврійському державному агротехнологічному університеті імені Дмитра Моторного відбувся **другий день Мовного арсеналу «Українська мова як маркер національної ідентичності: від традицій до сучасності»**.

З вітальним словом виступив ректор ТДАТУ Сергій КЮРЧЕВ, який підкреслив вагому роль університету як культурно-освітнього хабу як південно-східного регіону, так і в межах України. Він наголосив, що сила українців полягає в єдності: в усвідомленні своєї унікальності, культурного багатства, історичної місії, що закарбовано в мові нашого народу.

Зі словами привітання до всіх учасників мовного арсеналу звернулася також голова Національної комісії зі стандартів державної мови (2020-2022), професорка Національної академії Служби безпеки України Орися ДЕМСЬКА, яка наголосила на необхідності в умовах сьогодення змінювати наративи про українську мову як жертву через гоніння, заборони, статус другорядності, на користь відзначення тих фактів, що свідчать про її перемоги та передовий характер, адже українська мова – інструмент гідності.

Професор Економіко-гуманітарного університету у Варшаві (Польща) Ян КАПРАНОВ ознайомив присутніх із досвідом проведення українських мовознавчих заходів за кордоном, зокрема у Фінляндії, та підкреслив зацікавлення іноземців у мові нашої країни, готовність носіїв її зберігати та популяризувати.

Про методики та досягнення свого закладу вищої освіти у розвитку комунікативної компетентності мешканців Дніпра розповіла учасникам заходу Ксенія ТАРАНЕНКО – завідувачка кафедри філології та мовної комунікації Національного технічного університету «Дніпровська політехніка».

Мовний омбудсмен ТДАТУ Тетяна ШАРОВА ознайомила присутніх із тими заходами, які відбулися за час її роботи на цій громадській посаді. Було наголошено, що ТДАТУ вже третій рік поспіль є співorganizатором Всеукраїнського конкурсу есе учнівської та студентської молоді «Мій Шевченко», а здобувачі вищої освіти університету – активними учасниками й переможцями конкурсу.

Спікеркою другого дня мовного арсеналу виступила Валентина БІЛЯЦЬКА – д.філол.н., професорка кафедри філології та мовної комунікації Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» – із презентаційним виступом **«Магія слова і мовна свідомість народу»**. На кращих зразках усної народної творчості та літературної класики доповідачка довела присутнім, наскільки значна роль історично відводилась слову, яке використовувалось і як оберіг, і як зброя проти недоброзичливців. Акцент було зроблено на традиціях роду і вимозі їх зберігати в сучасності, а також на використанні магічної сили слова, насамперед поетичного, для захисту захисників та захисниць України.

Захід проводився в межах академічного руху «Гостьовий професор» Вищої школи педагогічної майстерності ТДАТУ та об'єднав академічну спільноту з різних закладів освіти: Василівського, Оріхівського, Новокаховського, Мелітопольського фахових коледжів, Уманського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу імені Т.Г. Шевченка, Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля, Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/u-mezhah-druhoho-dnja-movnoho-arsenaluvydbuvsja-prezentacijnyj-vystup-mahija-slova-i-movna-svidomist-narodu/>).

23 квітня 2024 р. відбулося завершення **Мовного арсеналу «Українська мова як маркер національної ідентичності: від традицій до сучасності»**, який проводився з ініціативи мовного омбудсмена ТДАТУ Тетяни ШАРОВОЇ за підтримки ректора університету Сергія КЮРЧЕВА.

Основна мета Мовного арсеналу – розкрити різні аспекти формування, функціонування й розвитку української мови як об'єднувального та самовизначального фактора нашої нації.

На початку заходу ректор ТДАТУ, професор Сергій КЮРЧЕВ підкреслив, що висока зацікавленість аудиторії в тих питаннях, які розглядаються на арсеналі, долученість представників закладів освіти з різних куточків України свідчить про живу потребу пізнавати своє. Він висловив сподівання, що проведення щорічного Мовного арсеналу стане доброю традицією в університеті нескореного півдня.

Освітній омбудсмен України Сергій ГОРБАЧОВ наголосив на важливості розвивати комунікативну та культурну компетентності в руслі національних цінностей, оскільки саме на викладачів ТДАТУ накладається місія вертатись на деокуповані території та відновлювати українську освіту там.

Заступник директора ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти», професор Юрій САФОНОВ у привітальному слові відзначив, що Мовний арсенал – це важливий пласт української національної свідомості, що враховує і мовознавчі аспекти, і традиції та звичаї, світоглядні особливості нашого народу, історичні аспекти, літературну класику тощо. Саме у цій багатогранності ми озброюємось необхідними знаннями й навичками.

Зі словами привітання до всіх учасників заходу звернулася Оксана ФІЛАНОВА, професорка, завідувачка кафедри журналістики, реклами та PR-технологій Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова (м. Миколаїв), визначивши, що саме мова є кодом розрізнення «свій» – «чужий». А українська мова – це наш національний код, який допомагає нам у самовизначенні.

Спікеркою третього дня Мовного арсеналу стала Ольга ДЕРКАЧОВА – д.філол.н., професорка кафедри педагогіки початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника – із презентаційним виступом **«Вчительки, акторки, науковиці: фемінітивна**

історія української мови». На конкретних прикладах із літератури, історії української культури, періодики XIX-XX ст. доповідачка простежила процес формування та використання фемінітивів у діахронічному зрізі, їхнє входження в сучасний обіг в офіційно-діловому, публіцистичному, науковому й звичайному побутовому стилях як спосіб відродження традицій українського мовознавства в постколоніальний період існування держави.

Захід об'єднав академічну спільноту з різних закладів освіти: Василівського, Оріхівського, Новокаховського, Мелітопольського фахових коледжів, Уманського гуманітарно-педагогічного фахового коледжу імені Т.Г. Шевченка, Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка, Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» та ін. (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/u-mezhah-movnoho-arsenalu-tdatu-vidbuvsja-prezentacijnyj-vystup-olhy-derkachovoji-vchytelky-aktorky-naukovyci-feminityvna-istorija-ukrajinskoji-movy/>).

25 квітня 2024 р. в межах академічного руху «Гостьовий професор» Вищої школи педагогічної майстерності ТДАТУ відбулася гостьова лекція на тему **«Глютен. Друг чи ворог?»**, спікером якої стала Вікторія ЄВЛАШ – доктор технічних наук, професор, завідувач кафедри хімії, мікробіології та гігієни Державного біотехнологічного університету.

Спікерка розпочала свою лекцію з чіткого визначення глютену, його ролі в продуктах харчування та поширених помилок, пов'язаних з ним, розвінчуючи міфи про глютен. Лекторка підкреслила, що глютен сам по собі не є шкідливим для більшості людей. Тільки 1% населення світу страждає на целиакію, аутоімунне захворювання, при якому вживання глютену призводить до пошкодження тонкого кишечника. Науковиця також зазначила, що немає наукових доказів того, що безглютенова дієта корисна для людей без целиакиї або непереносимості глютену.

На лекції було також розглянуто питання щодо шкідливості глютену для схуднення, що також є поширеною помилкою. Спікерка зазначила, що втрата ваги при переході на безглютенову дієту частіше пов'язана зі змінами загального раціону, а не з виключенням глютену.

Наголошуючи на важливості правильного харчування, лекторка підкреслила, що для людей з целиакією або непереносимістю глютену суворе дотримання безглютенової дієти є життєво необхідним. Однак також зробила акцент на тому, що людям без цих захворювань не слід бездумно переходити на безглютенову дієту, адже це може призвести до дефіциту важливих поживних речовин (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/hostova-lekcija-na-temu-hljuten-druh-chy-voroh/>).

22 травня 2024 року відбулася лекція доктора технічних наук, професора, завідувача кафедри теоретичної електротехніки Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» Миколи Яковича ОСТРОВЕРХОВА. Організатором лекції була кафедра електротехніки і електромеханіки імені професора В.В. Овчарова.

Лекція була на тему **«Керування максимальною потужністю гібридного синхронного генератора автономної вітротурбіни»**. Вітроенергетика – це перспективний напрям енергетики та інженерії з точки зору екології та економіки, тому що використовує відновлювальний ресурс – вітер. В наш час в Україні вітроенергетичні установки отримали велике розповсюдження, це пов'язано як із здорожчанням палива для теплових електростанцій, так із складною ситуацією в енергетичній сфері з генерацією електроенергії у воєнний час.

Проблемою синхронних вітрогенераторів є якість електроенергії, яку вони поставляють у мережу, оскільки швидкість повітряного потоку є дуже нестабільною величиною, тому, відповідно, без якісного регулювання нестабільною виявляється і вихідна потужність синхронного вітрогенератора.

У роботі, що проведена у Національному технічному університеті України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» групою авторів запропонований оригінальний метод керування максимальною потужністю синхронного генератора під час навантаження за допомогою гібридної системи збудження, яка економічна з точки зору витрати електроенергії (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/22-travnja-2024-roku-vidbulasja-lekcija-v-ramkah-prohramy-hostovyj-profesor/>).

30 травня 2024 року відбулася лекція доктора технічних наук, заступника директора з наукової роботи Інституту відновлювальної енергетики НАН України, завідувача відділу комплексних енергетичних систем, старшого наукового співробітника Миколи Петровича КУЗНЕЦОВА. Організатором лекції була кафедра електроенергетики і електротехнологій. Лекція була на тему **«Відновлювальні джерела енергії – актуальність та проблеми впровадження в умовах війни»**.

Відбудова та зміцнення України вимагатиме створення та експлуатації сучасної стабільної енергетичної системи, здатної досягати багатьох цілей. Перш за все, це збереження суверенітету та безпеки України від зовнішньої агресії та задоволення прагнення України стати членом Європейського Союзу. Наші нинішні централізовані енергетичні системи, зокрема теплові та атомні електростанції, більш вразливі до військових ударів порівняно з децентралізованими, такими як сонячна та вітрова енергетика. Децентралізовані системи відновлюваної енергетики також відповідають потребам України досягти цілей щодо захисту навколишнього середовища та зміни клімату, необхідних для вступу до Європейського Союзу.

Лектор надав класифікацію ВДЕ, навів переваги та недоліки відновлювальної енергетики, розповів про проблеми інтегрування до енергосистеми, навів переваги гібридних систем, вирішення проблем негарантованого постачання енергії та основні напрямки досліджень комплексних енергосистем на основі відновлювальних джерел енергії.

Спікер розповів, що їх відділ здійснює науковий супровід державних програм щодо відновлюваної енергетики та нетрадиційних джерел енергії. В цей час це положення стосовно нетрадиційних та відновлюваних джерел

енергії у «Енергетичній стратегії України на період до 2035 року», зокрема пропозиції по оновленню зазначеної Енергетичної стратегії, пропозиції до проектів «Національного плану дій з відновлюваної енергетики до 2030 року» та «Водневої стратегії України» (<http://www.tsatu.edu.ua/nmc/hostova-lekcija-zastupnyka-dyrektora-z-naukovoji-roboty-institutu-vidnovljuvalnoji-enerhetyky-nan-ukrajiny-kuznjecova-m-p/>).

Досвід спілкування з колегами з інших закладів вищої освіти та наукових установ, визначення пріоритетів фахових досліджень та ознайомлення із передовими технологіями сприяє професійному та загальному розвитку як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів освіти та підвищенню якості освітнього процесу.

Начальник ННЦ

Тетяна ШАРОВА